

T A Ş P I N A R

C.H.P.
AFYON HALK İ.
Başkanlığı

İÇİNDEKİLER.

Tam Adam, Yarım Adam.

Altı Okun Anlamı.

Harbiyelilere.

Afyonlu Büyük Ozan.

Cümhuriyet Bayramında Yapılanlar.

Benim Dilim.

Utku Anıtı Önünde İntibalar.

Gençlik Marşı

Afyonda Yaşayış.

Şefik Gökay.

Kâzım Nami Duru.

« « «

Edip Âli Gökpınar.

* * *

Kâzım Nami Duru.

Sabahattin Öz.

Zekeriya Gökaytac.

Edip Âli Gökpınar.

SAYI : 49.

29 - İkinci Teşrin - 1936.

10 Kuruştur.

2/936

1 Cümhuriyet ve devrimin anlam ve yapımı hakkındaki yazılarla, mahalli tetkiklere ve Halkevlerinin giderine uygun yazılara dergimizin sayfaları minnetle açıktır.

2 Münevver gençlerimizin vatanî ve ulusal mevzulara memleket ve tabiat güzelliklerine ait yazıları için dergimizde yer ayırdık, ilgilerini ve yazılarını memnuniyetle bekleriz.

Yazı İşletisi Direktörü :

Edip Ali Gökpınar.

5037598
1936-1937, 5, 49-54

TAŞPINAR

Cilt : 5.

Sayı : 49.

Afyon Halkevi Tarafından
Her ayın ondokuzunda çıkarılır.

İdare Yeri : Afyon Halkevi.

29 - İkinciteşrin - 1936.

Taşpınar Başında :

Yarım Adam,

Yarım Adam.

Şefik Gökbay.

Saltanat idaresi tam bir idarei maslahatın, işi vukuuna ve oluruna bırakmanın hâkim olduğu bir devirdi. Ogünün adamı muayyen bir bilgi ve vukufun mahsulu bir plân ile hareket etmeği hatırına bile getirmeden, her günün işini gelişi güzel çevirmek ve döndürmeği bir başarı sayardı... Bu zihniyet tam bir yarım adam zihniyetidir. Yarım adam; yaptığı bütün işleri bir ülkenün gösterdiği gaye ve hedefe ulaşmak için değil, belki gügünü geçirmek ve etrafında bulunanlarada (iş yapıyor) kanaatini verebilmek için yaşar. Yarım adam; iç olgunluğundan ziyade, dış gösterişine, özden ziyade yaldıza ve cilaya ehemmiyet verir. O, ancak görünüşe ve yaldıza ehemmiyet vermekle bir demagojinin yapılacağına kanidir. Bu kanaat inkılâp Türkiyesinin ve inkılâbın üstün düşüncesinin hiç bir zaman teşekkülüne meydan ve aman vermiyeceği bir şeydir.

İnkılâp Türkiyesi, hakikatları yalın görmeği, ve gördüğü yalın hakikatleri yine yalın sözlerle anlamayı ve anlatmayı kendisine şiar edinmiştir.

Demagoji yapan yarım adam, yurd ve ulus için, ileri hamle ve üstün düşünce için zararlı bir varlıktır. yaptığı büyük işler gibi şümûlü ve manası büyük sözlerle bize daima hakikatleri yalın olarak anlatan Büyük İsmet İnönü yarım adam için şu sözleri söylemişti :

Altı Okun Anlamı.

Kâzım Nami Duru.

Marisa Saylavı Kâzım Nami Duru'nun 12-Birinciteşrin-936 Salı günü akşamı Afyon Halkevinde verdiği çok değerli ve önemli konferansının kısaltılmışını neşretmekle okuyucularımıza gerekli bir ödev ifa etmiş olacağız :

-2-

4 - Devletçilik Prensibi : Türk milleti padişahlar idaresinde iken, medeniyet yolunda pek geri kalmıştı. Şehir ve kasabaların bir takım halkı askerlik ve memurluk ile yaşarken büyük bir kısmı rençberlikle ömür geçirirdi. Köylünün alın teri dökerek kazandığı paralar, bir yandan padişah hazinesine, bir yandanda yabancıların ve yerli riyanın ceplerine akardı. Ticaret Türkün elinde değildi; Avrupalı şirketler yurdumuzun her bucağını sarmıştı; fabrikalarımız, bankalarımız yoktu. Limanlarımızın arasında ecnebi vapurları işler, demir yollarımızı ecnebi şirketler yaparak, alabildiklerine kazanırlardı.

Cumuriyeti ilân edip de kendi ulusal izlerimizi kendi elimize alınca, büyük iktisat işlerini fert fert beceremeyeceğimizi gördük. O vakit devlet, her Türkün kendi kudreti ve kabiliyeti ile iş yapmasına, çalışıp kazanmasına büyük bir yer bırakmakla beraber, büyük işleri kendi eline almak mecburiyetinde kaldı. Devlet bütün demiryollarını yabancı şirketlerden satın alıp onları kendi

“ Bin yarım adam bir tam adam değildir. Siyasette ve idarede en muzir şey, milletler ve cemiyetler için telafisi en zor olan felâket, yarım bilgili adamların selâhiyet sahibi olmasıdır. „

Bu büyük ve açık söz karşısında her yurdşâşın, durması ve düşünmesi lazımdır. Yurdu için faydalı bir varlık olmak isteyen her ferd yarım adamlıktan kurtularak tam adam olmağa çalışmak mecburiyetindedir. Zaten inkılâp ve Cumhuriyet Türkiyesinde her yurddaşın inkılâp, ve ilerileme hamlelerine hız verecek kabiliyeti kazanabilmesi için herşeyden evvel; bugünün gereklerini kavrayıp, ona göre hareketini ayar edecek kafa kuvvetini kazanması, bugünün kültürünü alıp hazmetmek için çalışması ilk hareket noktasıdır...

işletmiye başladığı gibi yeniden bir çok demiryolları yaptı ve yapmaktadır. Demiryollarımız arasında vapurlar işletmek hakkını eline aldı; senayi plânı yaparak memleketi fabrikalarla donatmağa başladı; Cumhuriyet Merkez bankasını, Emlâk ve İytam bankasını, Sümer Bankı, Belediyeler bankasını kurdu; öteki millî bankalarımızın sermayelerine ortak oldu. Memleket az zamanda yiyecek, giyecek gibi bir çok ihtiyaçlarını yabancı ellerden getirtmekten kurtuldu; bu türlü eşya için Avrupalıların ceplerine akıttığımız paralar kendiğimize kaldı. Millî sermaye arttı. Devlet ticaret işlerinin doğru dürüst yürümesini ve dışarıya çıkardığımız mallarımızın Türk onuruna yakışır bir biçimde temiz elle satılmasını temin etti.

İşte bizim devletçiliğimiz görüyorsunuzki, devlet ancak fertce başaramıyacağımız bir çok işleri eline almış, fakat her ferde her işte kendi kabiliyeti ve çalışkanlığı derecesinde çalışmak, kazanmak hakkını tanımıştır. Bundan da memleket, son derecede yararlanmıştır. Devlet, ulus bakımından hangi işin düzgün gitmediğini görürse onu düzeltir veya lüzum görürse kendi eline alır.

5 - Devrimcilik Prensibi : Hayat dediğimiz şey bir takım hamlelerden, atılışlardan ibarettir; yavaş yavaş, düpdüz bir oluş değildir. Tekâmül, bir sıra hamlelerle olur. Bakınız: çocuk doğar ilk günden başlayarak, her gün büyür, kilo alır. Bu kilo alış çoktan başlayarak azala azala yürür. Çocuk yedi sekiz yaşına girdimi yeni bir büyüme devrimi yapar; şimdi boyu uzamağa başlar. Sekiz yaşında bıraktığınız bir çocuğu on yaşında gördüğünüz vakit “â, koca delikanlı olmuş!„ diye şaşırırsınız. Sonra bülüğ devrimi gelir. Çocuk birden bire başka türlü ileri bir hamle atar. Hayat böyle hep hamlelerle devam edip gider. Doğum, büyüme buhranı, bülüğ buhranı, gençlik buhranı... gibi bir takım buhranlar hayatın attığı aldığı hamleleri gösterir.

Bir ulusda insan gibidir. Oda bir takım devrimler geçire geçire büyür, kuvvetlenir, ileri gider, hiç ihtiyarlamaya, millî hayatın erilmez sonuna kadar kuvvetli, dinç ileri bir halde yaşamağa azmeden bir millet, mutlaka sırası geldikçe birer devrim yapmağa mecburdur. Fertlerin hayatı sürse sürse, oda pek nadir, yüzelli yıl sürer. Amma milletin hayatı başı bilinmiyen zamanlardan başlar ve sonu bilinmiyen zamanlara kadar gider. Böyle bir millî hayat, ancak böyle devrimlerle olur.

Harbiyelilere

- Mazişal Fevzi Çakmak'a -

Sizi geçerken gördüm, çocuklar, sizi gördüm!
Kükremiş arslan gibi geçişinizi gördüm,
Ak alınlarınızda Atatürk izi gördüm.

Öyle heybetliydi ki gelişiniz karşıdan
Yolumuza dizilen halka verdi heyecan.
Birbirimize dedik: "Türk ordusuna inan!,"

Biz, Türkiye Cumhuriyetini kurarak bir devrim yaptığımız gibi ondan sonrada bugüne kadar eşi görülmemiş, büyük devrimler yaptık; ihtiyaç görüldüğü anda yine bir sıra devrimler yapacağız. Çünkü olduğumuz gibi kalmak, hep bir yerde ayak diremekte istemiyoruz. Biliyoruzki bir dakika duran millet, bir asır geri kalır. Geri kalıncada ileri milletlerin esiri olmağa mahkûmdur. İşte bundan ötürü devrimciyiz.

6 - Lâiklik Prensibi : Lâiklik dinsizlik demek değildir; din işlerini dünya işlerine karıştırmamak demektir. İnsan ile Allahın arasına girmeğe kimsenin hakkı yoktur, Benim Allaha, ahirete inanmam, bir din ile mütedeyyin olmam kimseyi ilgilendirmez ve bu işe devlet hiç karışmaz.

Devlet yalnız dünya işlerine karışır. Birbirimizle hoş geçinmemizi, birbirimizi "şöyle, inanma, böyle düşünme, benim gibi inan, benim gibi düşün," diye rahatsız etmemize meydan vermez. Vicdanî hürriyetini temin eder. Başlıca vazifesi budur. Onun için mekteplerde din dersleri okutulmasını istemez; Çünkü Türkün biri çocuğunun mütedeyyin olmasını isterse, bir başkası istemiyebilir. Birinin ötekine kendi iradesini zorla kabul ettirmeye hakkı yoktur. Devletin de böyle bir hakkı olamaz.

Devletin din işine karıştığı günlerin acı hatıralarını pek iyi biliriz. Türk milleti bu acı ve kötü demleri bir daha yaşamak istemez. İşte lâiklik bu sosyal ve siyasal millet hakkını tanımaktan doğmuştur.

Kasaturalarınız deliyordu gökleri,
Kahraman yürümeniz titretiyordu yeri.
Yürüyünüz, çocuklar yürüyünüz ileri!

Sizler geçiyorken ben kırk yıl öncemi andım,
Kendimi o on dokuz yaşındaki genç sandım.
Yandım, sizden vakitsiz ayrıldığıma yandım.

Biz de Türk çocukları, biz de hep yiğitlerdik;
Biz de bu vatan için ölmeği bilen erdik.
Biz de: "biz ölelim de, yaşasın vatan!," derdik.

O karanlık günleri eritti bir damla yaş;
Şimdi sizler varsınız, binlerce genç arkadaş.
Gönlünüzde yurd aşkı, düşüncenizde savaş.

Ayrıldınız benim de yaşadığım yapıdan;
Tatlı bir anıt olsun size geçmişten kalan.
Ordan yetişmedi mi yeni devleti kuran!

Ankaraya gelip de anıtın karşısına
Dizilişiniz, içten bir tapınıştı ona;
Sizi öyle görünce sevindim kana kana.

Göklerde bir bulut yok, yolunuz hep açıktır;
Güneşin ışıkları üstünüze saçıktır.
Sizlere güvenmiyen ya hâyin, ya kaçıktır.

Hoş geldiniz çocuklar! Bizi sevindirdiniz;
Sanki gökten bizlere zaferler indirdiniz.
Hasretinizle akan yaşları dindirdiniz.

Var olunuz çocuklar! Türkün umudusunuz;
Yurdun koruyucusu, ulusun mutusunuz.
Yenilmemiş, yenilmez kutlu bir ordusunuz.

Kâzım Nami Duru.

AFYONLU BÜYÜK OZAN ABDURRAHİM

- Hayat ve Eserleri -

15

Edip Âli Gökpınar.

Abdurrahim babası ve soy adı -küçüklüğü- Afyon'dan dışarıda
Abdurrahim ve Akşemseddin - Afyon'a dönüşte Abdurrahim - ozanın aile
dirliği ve biricik kızı - vakfettiği kitapları, eserleri - kendinden
sonra gelenleri - hükümler...

Ozanın en büyük eseri olan *Vahdetnamenin* tedkiki geçen sa-
yımızda bitmiştir. Evvelcede iddia ettiğimiz gibi, ozan bu değerli
eserini 865. H. tarihinde bitirdikten sonra uzun ve mes'ut sürdü-
ğü 25-30 yıllık ömrü içinde kalemini elinden atmış değildir. Bu
tarihlerden sonraki hayatı belki tamamen Afyonda geçmiş ve bir
çok yazılar yazmıştır. Fakat bu idiamızı tevsik edecek ancak
bir parçasını bulduk. Gedik Ahmet Paşa Kütüphanesinde ve 1274
nümarada kayıtlı 8 inci H. asırda yazıldığı anlaşılan eski bir — tef-
siri hay— kitabın baş tarafındaki kapağının içinde çetrefil bir
yazıyla yazılan bu parçayı okuyucularımıza sunuyoruz:

Ne kul kim ola başında habibin aşkı sevdası,
Saadet tacın urmuştur bilin bâşına mevlası.
Kamû eşyada hak nûrî güneşten gerçi azherdir
Kaçan idrak eder ânî şu göz ki olmıya bîynâsı.
Hezârân çeşmei hayvan revan olup firâvandır
Basiretlî basar görür, ne görsün çeşmin aması.
Benim hayranü sergerdan havâyî aşkı ahmette
Çü bû âşûru gönlümde dolûdur aşk gavgası.
Gönülden gayret et, gayri gider pâk et habasetten
Ki bişek haneî dildir düalem şahının câsî.
Cemalî şem'i nârîne yanup Abdurrahim ol! Nur
Eğer pervaneveş varsa içinde aşk pervâsî.

Bu eseri bize çok ümüt veriyor. Kim bilir Afyonda veya baş-
ka bir yerde hiç akla gelmiyen tozlu bir rafta, karanlık bir do-
lapta günden güne sesi kısılan ve gözleri kapanan eski yazma
kitaplar içinde ve arasında ozanın daha neleri vardır? Bunu za-
manının lutfi tesadüfinden bekliyelim!

Ozana ait yeni bir kaç belge :

Eski şeriyeye kayıtlarını tetkik ederken sık sık *Abdurrahim ef.*
*canu*inden bahis geçiyor. Ve bir çok vâkıflar mezkûr camide kuran
okutmak üzere para ve mal bırakıyorlar. Anlaşılyorki zamanında
oldukça büyük bir cami imiş. Zaten Evliya Çelebide bu camiden
seyahatnamesinde ayrıca bahsediyor.

Afyonun en yaşlı ve okumuş adamlardan bile bu caminin ne
olduğu hakkında bir şey bilen yoktur. Sonradan yine mezkûr kü-
tüphanede bir kitapta rasladığımız şu önemli belge hem caminin
ne vakit harap olduğunu bildiriyor ve hemde Afyonun vaktiyle
geçirdiği büyük bir felâketi, zelzeleyi anlatıyor vesika aynen şöyle:

“Bin iki yüz dokuz senesi mahî rebiulahirin yirmi ikinci günü ba'del asır
zelzele azim olup İmaret Camii ve Abdurrahimi Mısır Camii harap olup ve
buyutu kesire harap ve âdemi kesir helak oldu.”

1210 H. tarihinde imaret dediği Gedik Ahmet Paşa camii tamir
edilmiştir. Fakat, şimdi hall meydanının karşısına kısmen yola, baki-
yesi elan devam eden saraçların arkasına düşen Abdurrahim ef.
camii tamamen harap olmuş olacak ki tamir şöyle dursun adı
bile unutulmuştur.

**

Evvelce muhtasar ve natemam bir halde elde edüp neşret-
tiğimiz Mısırlı oğlunun meşhur su taksiminin bu kerre elimize te-
mamı geçmiştir. Gerek Mısırın memleket işlerindeki alakasını
anlatmak hususu ve gerek memleket folkloru noktasından tekrar
neşrini faydalı ve münasiptir.

Bugün bu su taksimi ve su işi tarihe karışmış bir vaziyet-
tedir. Fakat muntazaman beş asır muhtelif tarla sahiplerini gav-
ga ettirmeden ve birbirine ses çıkarmadan eyi ve adilane bir
usul ile bahçelerini sulamak imkânını veren bu önemli belgeyi ta-
rihi bir hatıra olarak kaydediyoruz :

1 — Cuma günü sabah namazından başlar cuma namazından
çıkıncaya kadar bir sehimdir.

2 — Cu namazından çıktıktan sonra başlar akşam namazına
çeyrek saat kallıncıya kadar bir sehimdir.

3 — Cuma günü akşam namazına bir çeyrek saat başlayarak
cumartesi sabahı gün doğuncaya kadar devam eden bütün gece
bir sehimdir.

4 — Cumartesi güneş doğunca başlar öğle ezanına kadar bir sehimdir.

5 — Cumartesi günü öğle ezanından başlar akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadar bir sehimdir.

6 — Cumartesi günü akşam ezanına bir çeyrek saat kalarak başlar bütün geceki pazar gecesi gün doğuncaya kadar bir sehimdir.

7 — Pazar günü gündüz güneş doğunca başlar öğle ezanına kadar bir sehim olup öğle ezanından akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadar olanda bir sehimdir.

8 — Pazar gün akşam ezanına çeyrek saat kalarak başlar bütün gece pazartesi sabahı güneş doğuncaya kadar bir sehimdir.

9 — Pazartesi gün doğunca başlar öğle ezanına kadar bir sehim olup öğle ezanından akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadar bir sehimdir.

10 — Pazartesi akşam ezanına çeyrek saat kalarak başlar bütün geceki salı gecesi salı sabahı gün doğuncaya kadar bir sehimdir.

11 — Salı günü sabah gün doğunca başlar ikindi ezanına kadar bir sehimdir.

12 — Salı günü ikindi ezanından başlar bütün gece bir sehimdir.

13 — Çarşamba sabah namazından çıktıktan sonra başlar öğle ezanına kadar bir sehimdir.

14 — Çarşamba günü öğle ezanından başlar akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadar bir sehimdir.

15 — Çarşamba akşam ezanına çeyrek saat kalarak başlar ve perşembe sabahı güneş doğuncaya kadar bütün gece bir sehimdir.

16 — Perşembe günü evvelce sabahdan öğleye kadar öğleden- de akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadarda bir sehim imiş fakat her nasılsa öğle ezanından sonra ikindi ezanına kadar bir sehim ikindi ezanından akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadar bir sehim.

17 — Perşembe günü akşam ezanına çeyrek saat kalarak başlar bütün gece sabaha kadar gün doğuncaya kadarda bir sehimdir.

18—Yukarıda yazılı taksimden sonra Mısırın tarlasına gündüzden veyahut geceden bir yer kalmayınca dolama dediğimiz su ki pazar günü gün doğunca başlar akşam ezanına çeyrek saat kalıncaya kadar devam eder. Mısırın her haftada bir günü olup ikinci haftayada pazartesi gün doğunca başlar 3 üncü haftaya salı 4 üncü hafta çarşamba 5 inci perşembe 6 ıncı cumaya böylece devam eder.

Cumhuriyet Bayramında Yapılanlar

Sporcuların C. H. Partisine bağlanışlarını kutlulama töreni sabahleyin 8,30 da Parti ve Halkevi önünü dolduran binlerce yurddaş ve gençin varlığıyla çok canlı ve heyecanlı bir gösteri ile kutlunanmıştır.

Halkevi bahçesinde formaları ve sosyete bayrakları ile önlerinde ulusal bayrak ve parti bayraklarını taşıyan sporcular muntazam kömeler halinde dizilmiş arkalarında sivil sporcular ve halk toplanmıştı. Tam saat 8,30 da muzikanın çaldığı erginlik marş ile törene haşlanıldı. Parti ve Şar Kurulu üyeleri halk mümessilleri de gençliğin bu bayramını kutlulamağa yer almışlardı.

Erginlik marşından sonra İlbay ve Parti başkanı vekili A. Kınık gençlere bir söylev verdi. Bu söylev gençlik namına Bölge ve Halkevi başkanı Galip Demirer cevap vererek gençliğin heyecan ve sevincini belirten bir hitabede bulundu. Galip Demirer'in sözleri bitince bütün meydanı dolduran gençliğin hep bir ağızdan tekrarladıkları Atatürk ve Partiye saygılarını bildiren şükran sesleri etrafı çınlatırken alay Cumhuriyet meydanına yürüdü.

İlbay ve Parti vekili A. Kınık'ın söylevi ;

Sayın Arkadaşlar, Güzide ve Amatör Sporcular;

Bugün ve bu saatlerde yurdumuzun heman her yerinde spor bölge ve kulüpleri mensupları Parti veya Halkevi kurağında toplanmış bulunmakta ve Partiye olan bağlılıkları kutlulamaktadır.

Türkiyede mevcut büyük Kemalist ülküyü yaymaya çalışmakta olan bütün Türk spor kurumlarının Cumhuriyet Halk Partisine hakkındaki dileğinin parti genyönetkurulunca kabul edilerek bu kabul kararında genbaşkurca onandığını şimdi huzurunuzda tebliğ etmekle şeref duyuyor ve bütün sporcu gençliğini hararetle kutlulayorum.

Ulus egemenliğinin, kurtuluş ve yükseliş savaşının remzi olan Cumhuriyet bayramında bu bağlılığının tebliğ ve kutlanmasında da bir hususiyet olduğunu sizlere ayrıca hatırlatmakta isterim.

Sizlerin, Türk ulusunun hep birbirine dayanan ve hepsi birbirine inanan büyük ulusal bir kütle olarak yetişmeniz arzu edilmekte ve bunu temin içindir ki parti de sizleri bugün bir törenle kucağına almış bulunmaktadır.

Milletin ve memleketni bugünün gençliğinden istediği çok şeyler vardır'

Ulu şefin gösterdikleri yollarda, verdikleri emirleri yaparken karşılaşacağımız engelleri, zorlukları, tanımak, duraklamamak ve mutlaka başarmak şiarınız olmalıdır. Başarmağı istediğimiz ve isteyeceğimiz her şeyin yurd için ve halk için olduğunu unutmayıp sadakatle çalışmayı ve bu uğurda verilecek her türlü direktif ve öğütleri harfiyen kabul etmeyi ve gençliğin şiarı olması lâzım-gelen bir disiplin dahilinde ilerlemeye ant içmenizi davet eder ve hepinize bu yolda başarılar dilerim.

Spor bölgesi ve Halkevi başkanı Galip Demirel'in sporcullar namına verdiği cevap :

Sayın Hükûmet ve Parti Büyüklerimiz:

Cumurluğumuzun 14 üncü yaşına giriş bayramı Türk sporculuğu, sporcu gençliği için yeni bir kıymet ve daha özel bir bayram ve kıvanç kaynağı olmaktadır.

Her zaman ve her şeyimizde en büyük koruyucu ve başbuğumuz olan en büyüğümüz Atatürk'ün ve onun partisi C. H. P.in gölgesinde yeşeren ve yetişen Türk Spor gençliği bugün bu mutlu günde Atatürk Partisinin resmî hüviyeti ve benliği içine giren bir kıymet olarak tanınmasının ilk sevinç ve şükran bayramını kutluluyor; kutluluyoruz....

Bizlere Cumhuriyeti bağışlayan ulu önderimizin yüce işaretleri ve buyuruklari Cumhuriyeti omuzlarında taşımak ve yükseltmek ödevini alan ve bunu en büyük şeref ve namus davası edinen memleket gençliği bu yüce teveccühe hakkıyla hizmet ederek lâıyk olmak heyecanile yaşamaktadır.

Bu yeni bağlanış bu heyecanı hızlandıracak bir mazhariyyet olacaktır. Arkadaşlar;

Yurd için altı okun amaçlari açtığı kalkınma ve yücelme yolunda bir tarih dolduracak ünlü ve şerefli başarılarla tarihini yapmakta olan aziz Partimizin; memleket gençliğinin sporcu evlatlarının, partinin ma'nevî himayesinden daha yakın olarak mad-dî hüviyetinde yer almasına müsaade eden ve bu suretle daha nizamlı ve daha verimli başarılarla ulaşmalarına imkân veren bu yüce kayırmalarına ve onun eşsiz başı Atamıza derin min-net ve şükranlarımızı sunarken bütün gençliğin bu şükran ve minnetini besliyen bağlantı ve saygılarımızı bir ağızdan tekrar-lyalım:

Atatürk'e ve onun partisine candan saygılar.

Benim Dilim.

Kâzım Nami Duru

Benim dilim gül dili,
Güllükte bülbül dili;
Türkçe bir gönül dili,
Onu candan severim.

Türk söyler, yer canlanır,
Gönül heyecanlanır;
Gözler de mercanlanır;
O aşk dilidir derim.

Dillerin özü Türkçem,
Tanrının sözü Türkçem;
Ruhumun gözü Türkçem.
Bakar ta içimize.

Her sözü bir incidir,
Her yerde birincidir;
Gönüller sevincidir,
Akar ta içimize.

O inler, ben ağlarım;
Yüreğimi dağlarım;
Yas karası bağlarım
Onu yaşlı gördükçe.

O gürlers, ben gülerim;
Göz yaşımı silerim.
Ta içimden dilerim:
Parlasın güzel Türkçe

Türkçem öyle bir dil ki
Ne varsa yeni eski
İçinde yaşar belki..
Onunla öğrenürüm.

Dil diyip geçme ona,
Onu sev yana yana;
Vermezse bir zevk sana
Yazık! der düşünürüm.

Düneye kadar yetimdi,
Onu kurtaran kimdi?
Birden dirildi şimdi
Atatürk nefesile.

ONA eşsiz bir sevgi;
Yoktur dünyada dengi,
ONDAdır güneş rengi,
O söyler Türk sesile.

Utku Anıtı

Önünde İntibalar.

Sabahattin Öz.

Afyon bir tarih devrine sahne oldu. Şüphesiz bunu gözüyle görenler hafızalarında bütün kudretile biliyorlar. Bu menkıbeleri tarihler yazadursun. Afyon en salim düşüncesile bunu sanatın ölmez ifadesine verdi. Bu vakaalar, bütün secaatle, kahramanlığile bizimdi: fakat bütün insanlar, haksızlığın üzerine inen bu hışımla sermest olabilirler. Ve yine bütün sanatkârlar içinde kendilerini nisyanın zalim pençesinden kurtaracak birer heyecan menbaıdır.

Hiç şüphesizki mensup olduğu millet bu heyecanı bütün teferriatle hissedecektir. Eserde teferriat çok mühimdir. Onların arasında öyle gizli bağlar vardırki elektrik ceryanı gibidir. Birbirine bağlanmazsa eser bütün sanatile işliyemez.

Fonu kalenin yalçın ve sivri granitleri olan eser; şehrin en münasip bir yerindedir.

Eserde ilk aranılan nokta mevcut: eser mevzuu ifade ediyor, galip Türkün senbolü atletik bir vucut üzerinde; kabarmış saçlarla mağrur bir kafa, insan hıncının en cesurle ayaklarının altında yatan şikârinin üzerine eğilmiş, kafanın büyüklüğüne yakın ellerdeki jest, binlerce sene sonralarına aynı tazelikle intikal edecek... Denilebilir ki mağlup düşmanda daha çok muaffak olunmuştur: hasta göz kapaklarında ve meyus dudaklarında ıstırabın dehşetini okumuyormusunuz? Kendinden büyük düşmanı yenmek; Türk tarihinin bütün sayfalarında raslanan şey.

Burada kaidedeki kabartmalarında yazmadan geçemiyeceğim. Ön de Gazinin başı, arka tarafta huşula Türk bayrağına uzanan dudaklar, o menakipden birer canlı sahnelerdir. Yalnız miğferine kadar olan Türk askerinin acaba teçhizatından bazıları niçin yoktur.

Hiç şüphesiz bu eser, şu veya bu düşmanın akibeti; şu veya bu olmağa yeltenen her düşmanın akibetidir.

Şeriye Sicillerine Göre :

Eski Zamanlarda Afyon da Yaşayış .

IV

Edip Âli Gökpınar.

Bir mahalle halkının fuhuştan ve kötü huylu komşudan şikâyeti. Yıl: 1070.

Bilfiil Karahisarsahip mütesellimi olan Fahrülemasil velakran Ahmet ağa tarafı şerilerinden subaşı olan Mehmet bey meclisi şera gelüp takriri kalam edüp Medinei Karahisarsahip mahallatından Sofular mahallesinde sakin Ummahan binti Sarhan nam hatunun evine daima namahrem gelüp gidüp hâlâ menzili içinde namahrem olduğunu mahallei mezburenin bi garaz müslümanları haber vermekle canibi şeriden adem irsal olunup vakii hal tahrir olunsun dedikte savbı şeriden Esseyyid İvaz Çelebi vesair ehali mahalle ile mezbure Ummahan hatunun menziline vardıklarında Emrullah bin hacı Mustafa nam kimesne mezbure Ummahanı ve kızları Güllizar ve Rahime ve Saime nam bikri balığeler ile man oturup işüişret üzere oldukları müşahede eylediklerinden sonra mezbur Emrullah ve merkume Ummahan meclisi şera ihzar olunup sual olundukta mezbur Emrullah cevabında kadimden benimle merkume Ummahanın muamelesi vardır. Hâlâ yine beni evine işret için çağırmişti deyüp ve mezbure Ummahana süal olundukta merkum Emrullah komşumdur. Anıncün evime çağırdım deyü cevap verüp mahallei mezbure ahalisinden olup hazıron bilmeclis olan cemmi gafir ve cemaati kesirden mezbure Ummahanın keyfiyeti ehvali tefahhus olundukta mezbure Ummahan kendi halinde olmayup daima evine gece ile namahrem gelüp gidüp cümlemiz elinden aciz olmuşuzdur fahişe olduğundan maada sarika olup daima kendisi ve kızları ümmeti muhammedin ehli ayalinin emval ve eşyasını sirkat ederler, egerki bunlar badelyevm mahalleimizde durursa cümlemiz perakende ve perişan olmamız mukarrerdir deyü cevap verdiklerinde mahüvelvaki....

*
*
*

Gençlik Marşı

Zekeriya Gökaytao

Biz Dumlupınardan hız alan kafiye ki
Binbir zaferin nuru yanar nâsiyemizde;
Son ülkünün aşkıyla uzandık yola, biz ki
Bir asrı kucaklar yürürüz sâniyemizde,..

Göklerde şafakdan doğan ay yıldızımız var;
Yerlerde bütün toprağı sarsan hızımız var..

Genç nesli ve öz nesliyiz eşsiz Atatürkün;
İmandan, ateşden ve dehâdan yuğurulduk...
Bir hamlede yüz asrı aşp, biz Atatürkün
Gösterdiği yoldan ebedî gündüzü bulduk...

Gazi Atatürk ülküsü yüksekte gerekdir.
Varmak o büyük ölküye en kutlu dilekdir..

Bir nafak; veya Süt Emzirme Parası : Yıl 1080.

Kasım Paşa mahallesinde Satı binti Derviş Ali meclis şeride tahrir kelam edüp bundan akdem zevcem olup beni tatlik eden işbu hazır filmeclis İvaz bin nam kimsenin sağır oğlu Hızır Balıyı ırza ve müddeti ırza dahi tamam olmayüp canib şerri mazhardan mezbur için ücreti farz ve takdir olunmak matlubumdur. Dedikte.. Mezbure Satının ücret irzayı için üçer akçe farz ve takdir olup yedine vaz olundu ki vakti hacetde istidane ve vakti zaferde zevci mezbur İvaza rücu kadir oluna.

Sarhoşluk ve şarap içenler hakkında dava: Yıl 1085. H.

1 Mütesellim Hüseyin ağa mübaşiri meclisi şera, gelüp Medinei mezbureden İsa ve Mehmet Çelebi bin Gıyas mahzarlarında takriri kelâm edüp mezburun, İsa ve Mehmet Medinei mezburede vaki meyhanede, katrası nassıkati ile.... harem olan şürbi hamir ederler: İkisi ahzolanup elan rayihai hamir ağızlarında mevcut ve kendüleri mesti layakıl olduğuna binaen istişam olunup mucibi icra olunması matlubumdur dedikte gibbettalep vel istişam uduli müsliminden Mustafa bey ve Cafer nam kimesneler mezburanın ağızlarını istişam eylediklerinde filhakika mezburan şürbi hamir edüp elân rayihai hamir ağızlarında mevcuttur deyü haber ver-piklerinde muçibile mahüvelvaki kayıd şüt.

2 Karahisar mütesellimi Hüseyin ağa mübaşiri Abdurrahim ağa meclise gelüp Kütahya sükkânından olup Medinei mezburede ala tarikitticare. sakın olan nasuh ve Medinei Konyadan Mehmet ve Hasan mahzarlarında takriri kelâm edüp Medinei mezburede vaki Kapan Hanında beynelmağripi velgişa katrası haram olan şürbi hamir eylediklerinden maada hanı mezburede gavğa edüp taifei tüccardan bazı kimesneler fesada müeddi oldu deyü şekva etmelerile ahzolanup el'an rayihai hamir ağızlarında mevcut ve kendileri mesti layakıl olduğuna binaen istişam olunup mucibi icra olunması matlubumdur. Dedikte.... «muayenede koku çıkıyor ve ceza ne ise görecelerdir.»

* *

Feci bir cinayet ve kadın intikamı : Yıl: 1086. H.

“ Bilfiil vilâyeti Anadoluya müfettiş olan veziri ruşenzamir iz-zetlü ve saadetlü Mehmet paşa,,nın huzurunda akdi meclis olundu-dukta Karahisarsahip mütesellimi Ali ağa kabuzcu nam karye sakinelere Ayşe binti Elhac Yakup nam hatunu ihzar ve üzere-ne dava ve takriri kelam edüp tarihi kitapdan bir ay mukad-dem mezbure Ayişenin zevci olup mahnukan fevt olan Vardarlı Mustafa ağa mülkü dahilinde maktul ve badehu yine menzili mezburun hududunda kapu içine vazi ve üzrine toprak ile setr etmekle cenabi şeriden keşfolunmuş iken katili malûm olmayup zevcesi Ayi-şeden ve Abdi memluklarından sual ve mucibi amel olunmak mat-lubumdur. dedikte. Gibbessual mezbure Ayişe cevabında filhakika zevcem müteveffayı mezbur üzerime aher avret tutup ve bana

şe'ran caiz olmyan filişeni teklif etmek ile ben dahi tehammül etmeyüp bilahere müteveffayı mezburun köleleri kimesneleri getirüp müşavere eylediğimde mezkûr Mustafa ağayı helak ve katletmek üzere kavlukarar ettikten sonra ol gece kapuyu açık koyayım gelüp katl edin deyü tenbih etmiştim. Onlar dahi vakti mahudda firar eden Kasım ve hasan çobanlarına bir müsa-fir çuban dahi alup sakın olduğumuz menzile dahil ve müteveffayı mezbur Mustafa ağanın üzerine hücum eylediklerinde mezkûr Kasım çoban kulağından ve müsafir çoban husyeteyninden ve Yusuf köle boğazından tutup vesairleri üzerine düşüp mahnukan katleyledikten sonra mezburun çobanlar müteveffayı mezburun malından kendi elleriyle tahminen 150 miktar kuruş ve bir raht ve üç sim reşme alup firar etmişlerdir. Badehu Ynsuf köle harem kapusunda ve Hasan köle büyük kapuda bekçi olup her birimizde birer azasından dutup zikrolunan kuyu içine vazeyledik deyü her biri veçhimuharrer üzere ikrar ve itiraf etmeğin veziri müşarünileyhe talep ile ketbolundu.

* *

Bir Kalpazanlık davası : Yıl: 1095. H.

Karahisarsahip mütesellimi Süleyman ağa vekili Mehmet ef. sabıkan Sandıklı kazası subaşı olan hacı Hasan nam kimesneyi alat ve eşyasile meclisi şer'a getirüp... işbu meclisde hazır ve müşarünileyh kalpazan alatından bir zulta zikkisi ve bir söbeki ve bir külçe mağşuşulayar gümüş ve bir görük ve otuz kırk miktarı posta merkurum elhaç Hasan ağanın eşya ve esvabında bulunup tezvir Alessultan semtine salık olmağın hakikatülhal mezbur elhaç Hasan ağadan sual olunup takrir ve tahrir ve mucibi şerisi icra olunmak matlubumdur, dedikte gibbessüal merkurum elhaç Hasan ağa cevabında filhakika işbu meclisi şeride mevcut olan cemmii alat, kalbazan benimdir. Ve kârü kesbimdir. Lâkin zikri mürur eden zikkisi benim değildir. Mukaddeme müsafirim olan.. nam kimesne yapup hizmetimde olan Mehmet bin Sefer hararima koymuştur deyü bittav'i verriza la bilkerhi velceza ikrar ve itiraf etmekte mahüvelvaki vekili müşarülielyh talebile ketbolundu.

— Devam Edecek —

Türk Tenni. DEĞERLİ BİR ESER TÜRKİYE GENEL KİMYAKERLER KURUMU DERGİSİ

Türkçeden başka Almanca, Fransızca, İngilizce yazıları ile beynelmilel bir ilim alemine hitap eden ve Türkiyemizde yapılan kimya çalışmalarını dünyaya yaymağa hizmet eden bu derginin ikinci cildinin ikinci sayısı, kimyakerlerden başka, kimya ilminin tatbiki sahalarından olan hekimlik, eczacılık, baytarlık, ziraatçılığı alakadar edecek bir zenginlikte çıkmıştır.

İçindeki birçok ecnebi yazılarının hülasalarından başka, yurdumuzda yapılan etüdler, ve bu arada havza kaplıcaları suları ile unlarımız üzerindeki yazılar ve araştırmalar göze çarpmaktadır.

Onbuçuk forma kalınlığında olmasına rağmen bu sayısının da fiatı yalnız 50 kuruş olan derginin adresi: Ankara, Postakutsu 50.

Türk ilim ve tekniğinin en iyi örneklerinden biri olan bu dergiyi okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

ABONE:

Seneliği [120] kuruş. Abone için Halkevine baş vurmahdır.

İmtiyaz Sahibi : Ahmet Sami Onur.

Neşriyat Direktörü : Sami Akyol.

Basıldığı Yer : Doğan Basımevi - Afyon.

